

235. ROCZNICA UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

W tym roku obchodzimy 235. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja – jednego z najważniejszych wydarzeń w historii Polski.

Uchwalona w 1791 r. była pierwszą w Europie i drugą na świecie, po konstytucji Stanów Zjednoczonych, spisana ustawą zasadniczą, która regulowała zasady funkcjonowania państwa oraz określała prawa i obowiązki obywateli.

Konstytucja 3 Maja, uchwalona 3 maja 1791 roku przez Sejm Czteroletni (1788–1792), była próbą ratowania Rzeczypospolitej Obojga Narodów po I rozbiorze (1772 r.). Miała ograniczyć ingerencję zewnętrzną, odrzucić protektorat Rosji i wzmocnić państwo. Wprowadzała nowoczesny model monarchii konstytucyjnej, który w wielu krajach Europy został przyjęty dopiero w XIX wieku.

Twórcami Konstytucji byli król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki - przywódca Stronnictwa Patriotycznego, ksiądz biskup Hugo Kołłątaj oraz marszałek Sejmu Czteroletniego Stanisław Małachowski.

Dokument składa się z uroczystej preambuły oraz 11 artykułów, które regulują podstawowe zasady ustrojowe, kształt przyszłego rządu, kwestie gospodarcze i społeczne, a także określają miejsce kościoła w państwie.

Konstytucja obowiązywała zaledwie rok. Jej upadek nastąpił po przystąpieniu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do konfederacji targowickiej – aktu zdrady przygotowanego w Petersburgu i podpisanego w 1792 roku w Targowicy. W wyniku wojny z Rosją i kolejnego rozbioru Polski w 1793 roku, Konstytucja 3 Maja została formalnie zniesiona, a jej oryginały były systematycznie niszczone.

W czasach II wojny światowej Święto Konstytucji 3 Maja zostało zdelegalizowane, a po wojnie władze komunistyczne nie przywróciły jego obchodów, zastępując je świętem 1 maja. Oficjalnie zniesione w 1951 roku, powróciło do kalendarza narodowych uroczystości dopiero po powstaniu „Solidarności” – 3 maja 1981 roku. Od 1990 roku znów jest jednym z najważniejszych polskich świąt narodowych.

źródło: gov.pl